

Zagreb, 31. ožujka 2020.

**REAKCIJA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA NA
PRIJEDLOG DOPUNA ZAKONA O ELEKTRONIČKIM KOMUNIKACIJAMA**

**Praćenje svakog mobitela u zemlji nije mjera zaštite od koronavirusa nego nepotrebno
kršenje ljudskih prava!**

Svi se svakodnevno odričemo za život važnih aktivnosti, pokazujući **strpljenje, odgovornost i povjerenje** prema nadležnim institucijama. No to **povjerenje dano našim političarima/kama bit će narušeno** ako mjere koje se donose ne budu pažljivo usmjerene na suzbijanje zaraze i njenih posljedica, već ih vlast krene zloupotrebljavati neograničenim praćenjem mobitela svake osobe u Hrvatskoj.

Vlada RH i ostale nadležne institucije posljednjih su tjedana **pokazale spremnost i sposobnost da na odgovoran i primjerен način zaštite zdravlje i živote ljudi** u Hrvatskoj od epidemije korona virusa, a uvedene su i mjere kojima su ustavna i ljudska prava, poput slobode kretanja, prava na rad i javnog okupljanja, već u značajnoj mjeri ograničena.

Nažalost, neki od postupaka Vlade, uključujući i nedavni neuspješan prijedlog premijera Plenkovića da Sabor predla svoje ovlasti Vladi te najave izmjena radnog zakonodavstva kojima bi se smanjila prava radnika ostavljaju mjesto za sumnju u namjere koje stoje iza vladinih mjera i mogle bi **dovesti u pitanje sve ono što je do sada učinjeno dobro**.

Zadnji zabrinjavajući potez je Vladin prijedlog izmjena Zakona o elektroničkim komunikacijama, koji predviđa **mogućnost praćenja lokacije svakog mobitela u Hrvatskoj**, čime mjera nadilazi svrhu zaštite javnog zdravlja. Uz to, mjeru je neučinkovita jer ju je jednostavno izigrati ostavljanjem mobitela kod kuće. Također, ne postoje nikakve odredbe o duljini trajanja mjeru praćenja niti je propisan način postupanja s prikupljenim podacima, odnosno njihovo čuvanje i uništavanje, kao ni nadzor nad prikupljanjem podataka. Nitko ne spori potrebu učinkovite borbe protiv zaraze COVID-19, međutim **predviđene mjeru nisu učinkovite niti su primjerene te otvaraju mogućnost zloupotrebe za neovlašteno prikupljanje, obradu i dijeljenje privatnih podataka građana**.

Nadalje, **očito je da smo u izvanrednom stanju zbog pandemije virusa** i da predložene mjeru ograničavaju ustavna prava. U takvim slučajevima Ustav u članku 17. propisuje da se **privremena ograničenja ustavnih prava moraju donijeti dvotrećinskom većinom**, a ne običnom kako to želi učiniti vladajuća koalicija. U ovakvim izvanrednim situacijama, kada je smanjen prostor i vrijeme za široku demokratsku raspravu, potrebno je da se **privremena ograničenja ljudskih prava donose širokim konsenzusom saborskih zastupnika**. Kada bi se ovakva i slična ograničenja ljudskih prava uvela u skladu s Vladinim prijedlogom, to bi otvorilo mogućnost njihovog trajanja i poslije ove velike prirodne nepogode. Nedopustivo je da se ova izvanredna situacija koristi za povećanje ovlasti izvršne vlasti i kao opravdanje za uvođenje pretjeranih i nepotrebnih mjeru nadzora građana kao redovnih mjeru i kada izvanrednog stanja više ne bude.

Način na koji će se ograničiti širenje zaraze i njenih posljedica nije nevažan - zadaća Vlade, Sabora i ostalih nadležnih institucija nije samo spriječiti širenje zaraze nego spriječiti širenje zaraze na način koji iza sebe neće ostaviti spaljenu zemlju, oslabljenu demokraciju i ljudi lišene prava koja im pripadaju.

Iz ove krize mogu izvući samo **odgovornost, solidarnost i povjerenje, koje bi moglo biti uistinu narušeno** ako mjeru koje se donose ne budu pažljivo usmjerene na suzbijanje zaraze i njenih posljedica, već ih vlast krene zloupotrebljavati. **Želimo odgovornu vlast, solidarno društvo i da se odnosi svih ljudi i institucija u Hrvatskoj temelje na povjerenju.**

Reakciju potpisuju sljedeće organizacije:

Baza za radničku inicijativu i demokratizaciju - BRID
Brodsko ekološko društvo - BED
CESI - Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje
Centar za građanske inicijative Poreč
Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
Centar za mirovne studije
Centar za zdravo odrastanje
CROSOL - Platforma za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske
Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Dugine obitelji
Eko-Zadar
Forum za slobodu odgoja
Gong
Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode
Informativno pravni centar
Inicijativa mladih za ljudska prava - Hrvatska
Institut za političku ekologiju
Iskorak
Kolektiv "Hrana, a ne oružje"
Kuća ljudskih prava Zagreb
Lezbijska organizacija Rijeka "LORI"
Mreža mladih Hrvatske
Politiscope
Pravo na grad
Projekt građanskih prava Sisak
Rehabilitacijski centar za stres i traumu
Slagalica - Zaklada za razvoj lokalne zajednice
SOLIDARNA – Zaklada za ljudska aprava i solidarnost
S.O.S. – savjetovanje, osnaživanje, suradnja Virovitica
Udruga Biom
Udruga Cenzura Plus
Udruga za nezavisnu medijsku kulturu
Udruga za podršku žrtvama i svjedocima
Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj "Sunce"
Udruga za razvoj civilnog društva "Bonsai"
Udruga za unapređenje kvalitete življenja "LET"
Zagreb Pride
Zelena akcija
Zelena Istra
Zelena mreža aktivističkih grupa - ZMAG
Zeleni Osijek
Ženska mreža Hrvatske
Ženska soba - Centar za seksualna prava
Ženska udruga "IZVOR"

Za izjave za medije dostupni su:

Sara Lalić, Centar za mirovne studije: 091 277 9911, sara.lalic@cms.hr

Enes Ćerimagić, Zelena akcija: 099 314 9625, enes@zelena-akcija.hr

Ivan Novosel, Kuća ljudskih prava Zagreb: 099 250 2250, ivan.novosel@kucaljudskihprava.hr